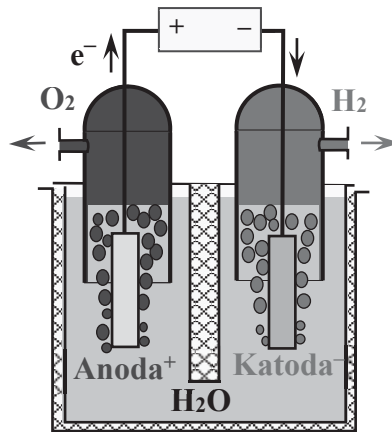

9.3. Elektroliza i elektrolizery

Elektrolityczny rozkład wody na wodór i tlen przeprowadził w 1839 roku W.R. Grove. Proces elektrolizy polega na dysocjacji wody zawierającej elektrolit (na przykład KOH, NaOH, H_2SO_4) pod wpływem napięcia $U_{\min} = 1,229$ V i jej rozkładzie na jony, które ulegają utlenianiu na anodzie (elektroda dodatnia) i redukcji na katodzie (elektroda ujemna). Doprowadzenie elektronów do katody odbywa się zewnętrznym przewodnikiem, jak pokazuje rysunek 9.4. Elektrony z katody do anody przemieszczają się w przewodzącym roztworze, powodując jego dysocjację. Powstałe kationy H^+ poruszają się w kierunku katody, na której redukują się do H_2 , natomiast ujemnie naładowane aniony OH^- przesuwnąją się w stronę dodatnio naładowanej anody, na której utleniają się do O_2 .

RYСУNEK 9.4. Elektrolizer i elektroliza wody

9.3.1. Podstawy chemiczne i termodynamiczne elektrolizy

Z wykresu $I = f(U)$ dla elektrolizy wody, pokazanego na rysunku 9.5, wynika, że przebieg zjawiska ma dwa zakresy, których granicę rozdziału wyznacza środkowy myślnik ($U = 1,23$, rysunek 9.5):

- $U < U_{\text{roz}}$ – przyrost prądu jest niewielki, wydzielające się na elektrodach pęcherzyki gazów O_2 i H_2 polaryzują je, a powstająca siła elektromotoryczna (SEM) hamuje przepływ prądu,
- $U = U_{\text{roz}}$ – rozpoczyna się proces elektrolizy,
- $U > U_{\text{roz}}$ – po przekroczeniu napięcia rozkładowego pęcherze gazowe odrywają się od elektrod, SEM zanika, następuje przyrost prądu w obwodzie, a intensywność elektrolizy rośnie.

W temperaturze pokojowej $t = 25^\circ\text{C}$ w 25÷30% roztworu KOH na elektrodach Fe lub Ni teoretyczne napięcie rozkładu wynosi $U_{\text{roz}} = 1,23$ V, co odpowiada zużyciu energii na poziomie $2,96$ kW·h/m³. Przy wyższej temperaturze napięcie to można obniżyć do $U_{\text{roz}} = 1,06$ V (200°C). Praktycznie napięcie elektrolizy może wynosić